

15 april 2024

Actief Aandeelhouderschaps- rapport

Q1 2024

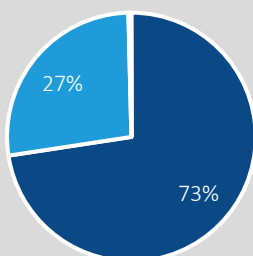
Q1 2024 actief aandeelhouderschap activiteiten

Q1 2024 stemgedrag

271
AVA's waarop gestemd is

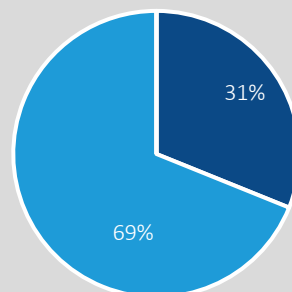
31
markten waarin gestemd is

Managementvoorstellen

■ Voor ■ Tegen
■ Onthouden ■ Niet gestemd
■ Anders*

Aandeelhoudersvoorstellen

■ Voor ■ Tegen
■ Onthouden ■ Niet gestemd

*Onder 'Anders' vallen agendapunten over frequentie van stemmen over de beloningen van de CEO en het bestuur.

Q1 2024 engagementactiviteiten

877

Engagement onderwerpen besproken

245

ondernemingen aangesproken in totaal

17

ondernemingen aangesproken vanwege Parijs Akkoord

0

ondernemingen aangesproken vanwege internationale normen schendingen

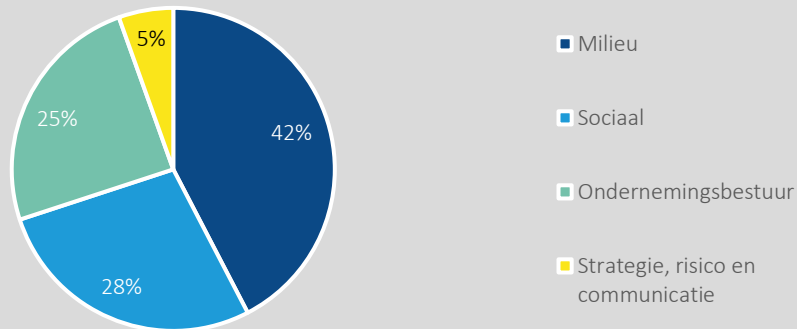
7

engagements succesvol afgesloten

76

engagements met positieve vooruitgang

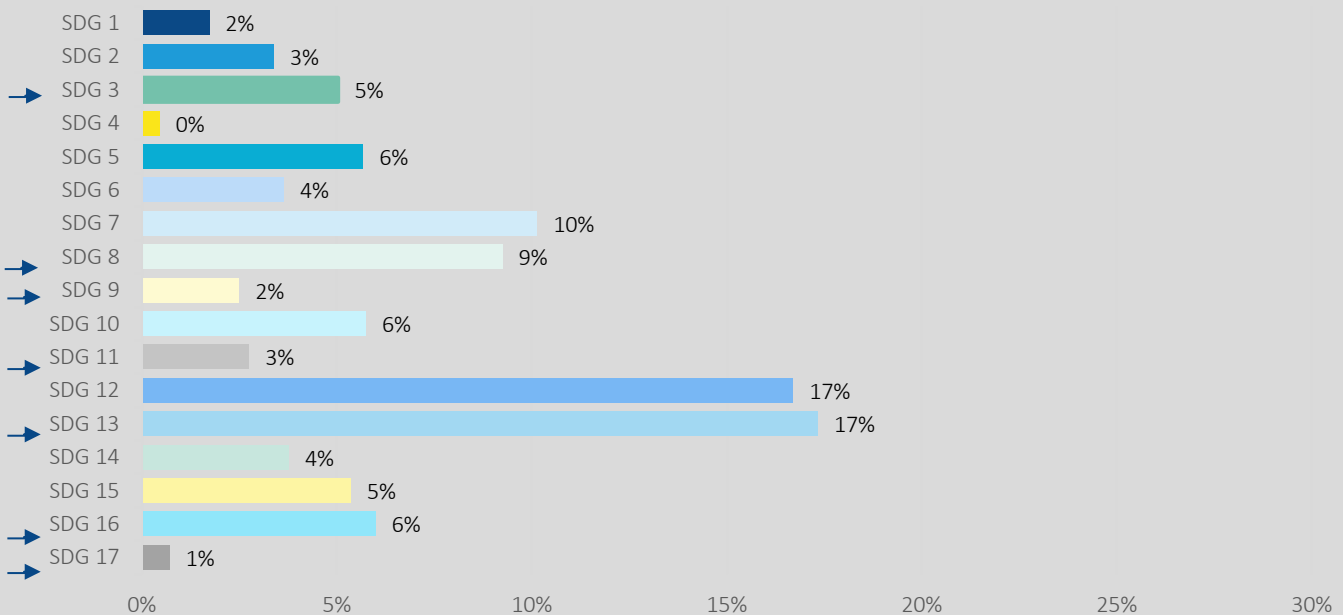
Q1 2024 proactieve engagements per onderwerp

*Per onderneming kunnen meerdere ESG-onderwerpen besproken worden. Ook kunnen er met dezelfde onderneming meerdere engagementgesprekken gevoerd worden.

**De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 maart 2024.

Q1 2024 engagement op SDG niveaus

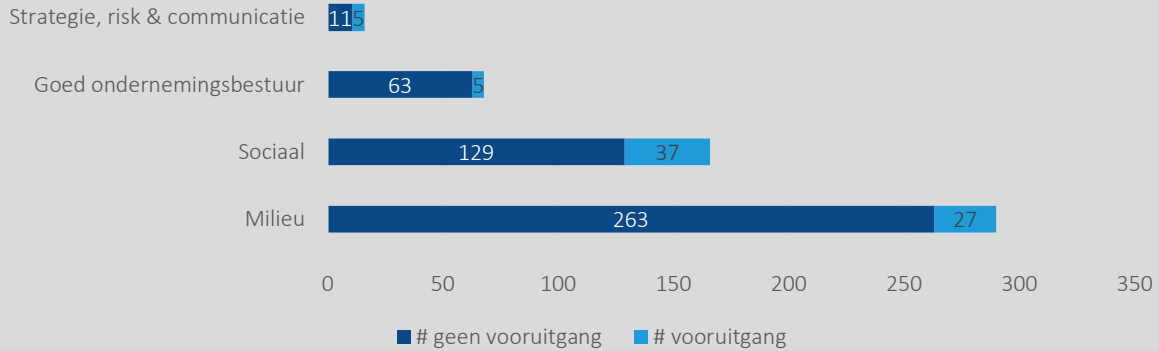

*De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 maart 2024.

** Rail & OV heeft de zeven met een peil aangegeven SDG's geselecteerd om de specifieke aandachtsgebieden binnen het MVB-beleid vorm te geven.

***SDG 1: Geen armoede, SDG 2: Geen honger, SDG 3: Goede gezondheid en welzijn, SDG 4: Kwaliteitsonderwijs, SDG 5: Gendergelijkheid, SDG 6: Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen, SDG 7: Betaalbare en duurzame energie, SDG 8: Waardig werk en economische groei., SDG 9: Veilige infrastructuur, duurzame industrialisering en stimulering van innovatie, SDG 10: Ongelijkheid verminderen, SDG 11: Duurzame steden en gemeenschappen SDG 12: Verantwoorde consumptie en productie, SDG 13: Klimaatverandering aanpakken, SDG 14: Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën, SDG 15: Leven op het land beschermen, SDG 16: Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid, SDG 17: Partnerschap om doelstellingen te bereiken

Q1 2024 engagement vooruitgang

Q1 2024 Parijs engagements

16	42	13	2	2
Ondernemingen binnen de interne aandelenportefeuille die onder het engagementprogramma vallen	Ondernemingen binnen de interne bedrijfsobligatieportefeuille die onder het engagementprogramma vallen	Ondernemingen in de portefeuille die onder het Sustainalytics engagementprogramma vallen	Ondernemingen gesproken	engagements met een positieve engagement outlook

Q1 2024 uitsluitingslijst

	Controversiële wapens	Steenkool sector	Schaliegas	Teerzandolie	Arctisch boren
Totaal uitgesloten	200	239	187	15	20
	Tabak-producenten	Niet succesvolle engagementprocedures	UNGC schenders	Staatsondernemingen	Landen
Totaal uitgesloten	149	33	97	25	28

Q1 2024 KPI-Dashboard

Om zijn maatschappelijke missie en visie invulling te geven, heeft Rail & OV zijn MVB-beleid vorm gegeven rondom een aantal grote thema's. Voor elk van deze thema's zijn doelstellingen geformuleerd en zijn instrumenten geselecteerd die moeten helpen in het behalen van deze doelstellingen. Om de doelstellingen SMART te maken zijn KPI's geformuleerd. In het MVB-dashboard wordt de voortgang van deze KPI's gemonitord. Het MVB-dashboard wordt elk kwartaal opgesteld, in eerste instantie als onderdeel van het MVB kwartaalrapport. Onderstaand volgt een overzicht van de KPI's en de mate waarop deze zijn behaald, inclusief een toelichting. In de volgende pagina's is per doelstelling meer informatie gegeven

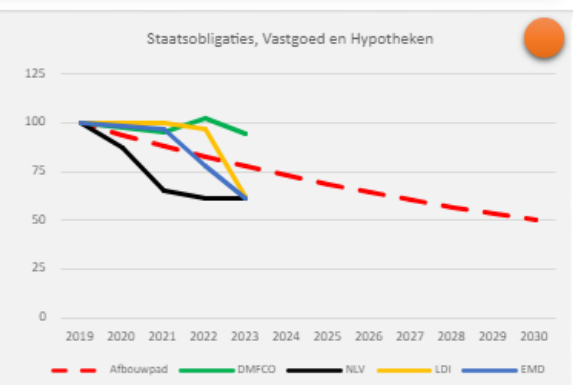
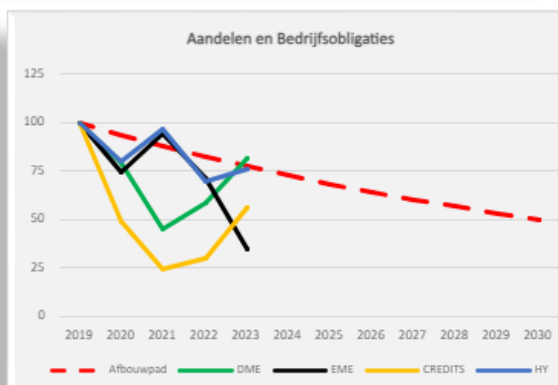
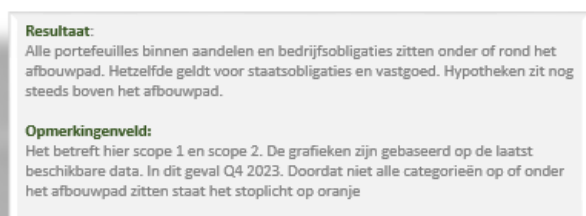
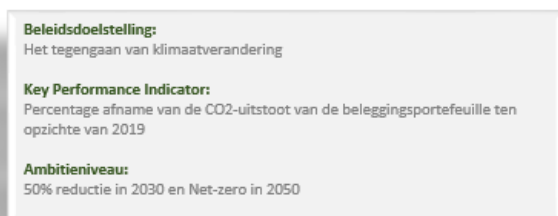
Maatschappelijk onbetamelijk gedrag

Rail & OV wil niet beleggen in entiteiten die zich schuldig maken aan maatschappelijk onbetamelijk gedrag. Maatschappelijk onbetamelijk gedrag kan plaatsvinden door het type product of dienst die de entiteit levert of door de wijze waarop een entiteit handelt. Rail & OV heeft twee beleidsdoelstellingen geformuleerd die moeten voorkomen dat er wordt belegd in entiteiten die zich schuldig maken aan maatschappelijk onbetamelijk gedrag.

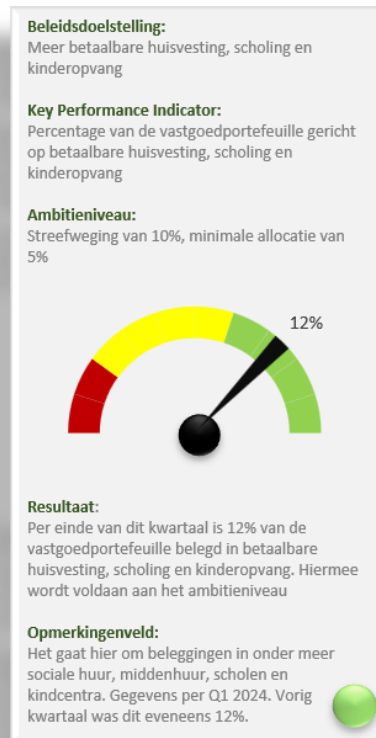
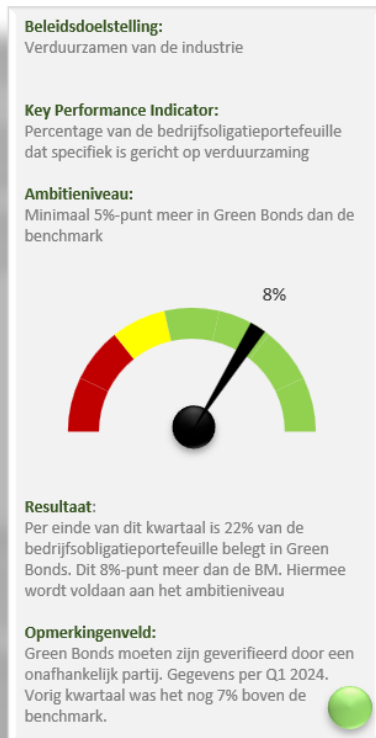
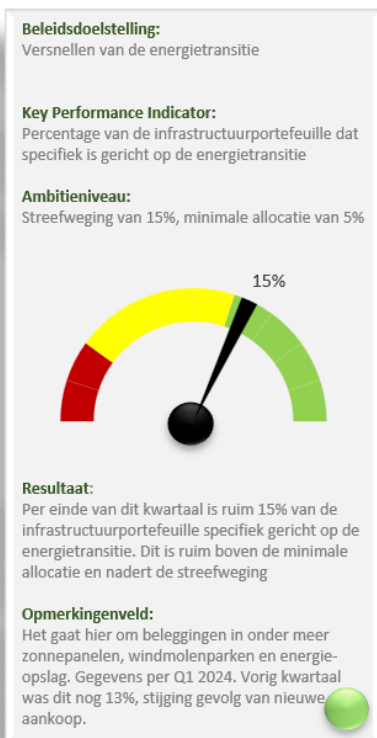
Klimaat

Rail & OV wil klimaatverandering tegengaan. Klimaatverandering wordt voor een belangrijk gedeelte gedreven door de CO2-uitstoot van entiteiten waarin kan worden belegd. Rail & OV richt zich in haar MVB-beleid op het terugdringen van de uitstoot van haar beleggingen en heeft hiervoor de onderstaande beleidsdoelstelling geformuleerd.

Maken van impact

Rail & OV wil graag een positieve impact maken op zowel het milieu als de maatschappij. Rail & OV heeft hiervoor drie beleidsdoelstellingen geformuleerd.

Bijlage: gedetailleerd overzicht actief aandeelhouderschap activiteiten

Bijlage 1 Stemgedrag	9
Bijlage 2 Engagement	11
2.1 Proactief engagement	11
2.2 Parijs Alignment proactief engagement	13
2.3 Reactief engagement	15
2.4 Collectieve dialoog over de volledige aandelenportefeuille	16
Bijlage 3 Veranderingen in de uitsluitingslijst	18
Bijlage 4 Ondernemingen waarmee engagementprocedures worden gevoerd door EOS	21
Bijlage 5 Afkortingen- en begrippenlijst	26

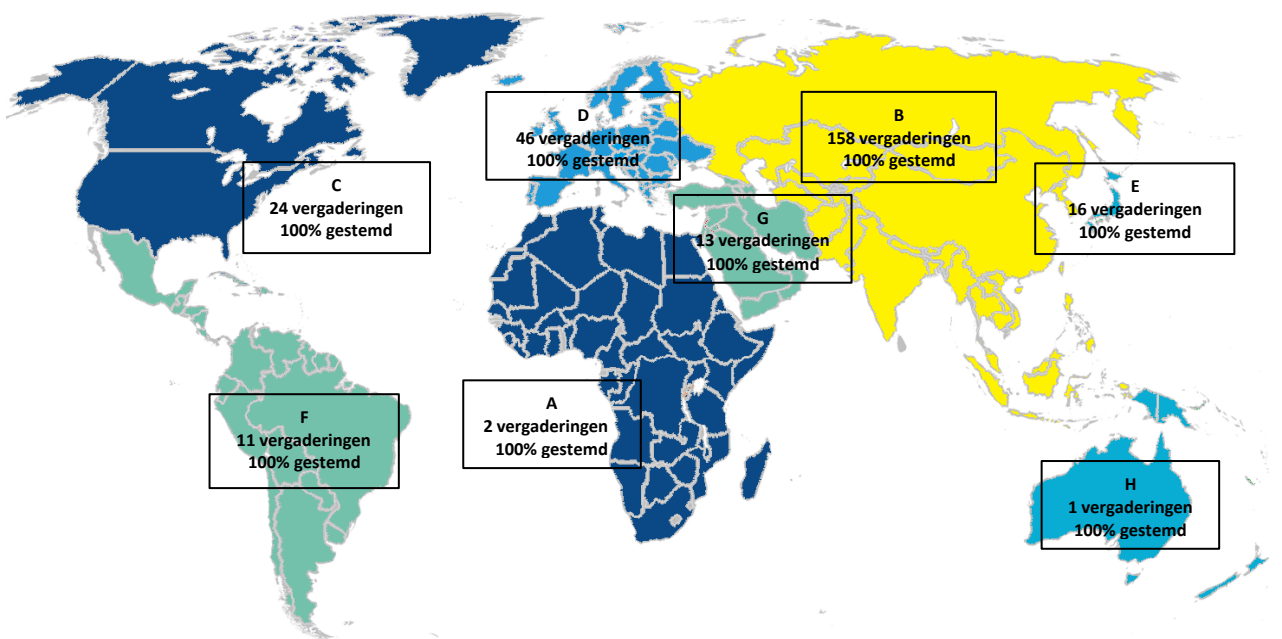

Bijlage 1 Stemgedrag

1 januari 2024 tot en met 31 maart 2024

Als aandeelhouder heeft het fonds het recht te stemmen op aandeelhoudersvergaderingen. Rail & OV stemt op vrijwel alle aandeelhoudersvergaderingen¹, zelfs als er maar een klein deel van de aandelen in handen van het fonds is. Als basis voor het stemmen wordt het stembeleid van het fonds gebruikt, een beleid dat gebaseerd is op internationale principes zoals de UN Global Compact, OESO Richtlijnen, VN Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten, Nederlandse Corporate Governance Code, beter bekend als de "Code Tabaksblat", de richtlijnen van het International Corporate Governance Network (ICGN) en richtlijnen van Eumedion.

Geografische verdeling stemgedrag

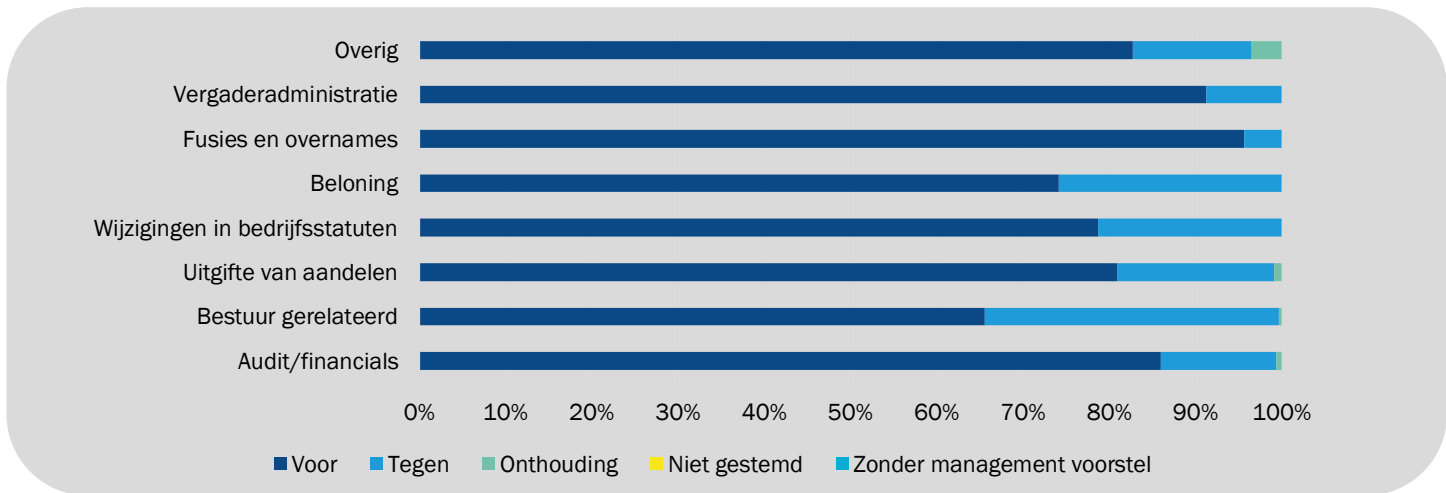

A: Afrika; B: Azië ex-Japan; C: Canada & Verenigde Staten; D: Europa; E: Japan; F: Latijns-Amerika en het Caribisch gebied; G: MENA; H: Oceanië

¹ In sommige gevallen wegen praktische beperkingen, zoals de kosten van het stemmen, niet op tegen de invloed die we op een onderneming uit kunnen oefenen. In dit geval kan worden besloten niet te stemmen op de aandeelhoudersvergadering van die specifieke onderneming.

Managementvoorstellen

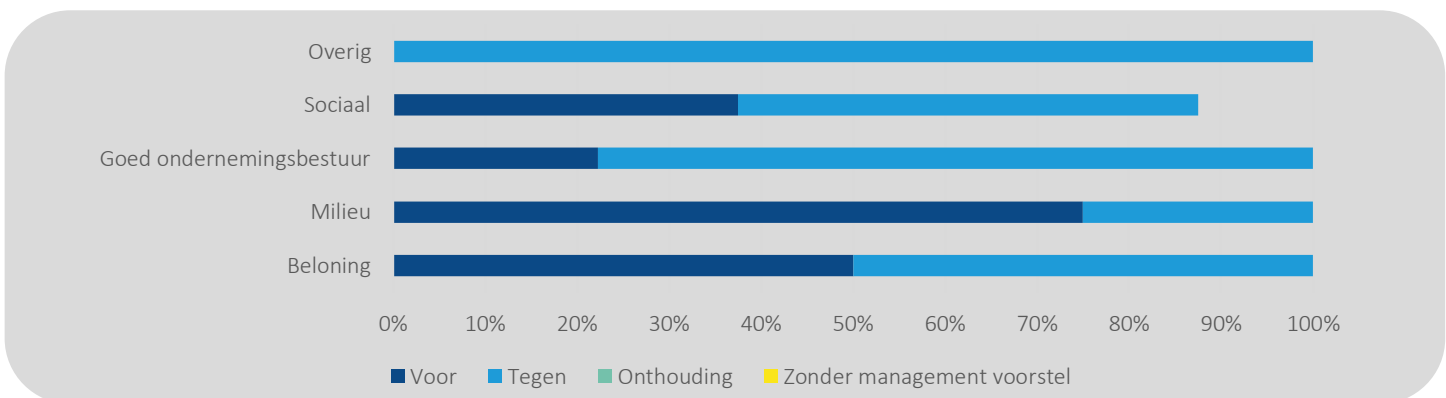
Tijdens een aandeelhoudersvergadering brengt het management van een onderneming agendapunten in. Per agendapunt mag het fonds stemmen, samen met de andere aandeelhouders. Een gedetailleerd overzicht van de voorwaarden waarop het fonds voor of tegen een managementvoorstel stemt, is beschikbaar in het stembeleid.

Naast de bovengenoemde onderwerpen zijn er ook agendapunten gerelateerd aan de frequentie van het stemmen over de beloningen van de CEO en het bestuur. Hier kunnen aandeelhouders aangeven hoe vaak (bijvoorbeeld jaarlijks of één keer in twee jaar) het agendaonderwerp ‘beloning van de CEO en het bestuur’ op de agenda van de aandeelhoudersvergadering staat. Rail & OV heeft hierbij gekozen voor een jaarlijkse frequentie.

Aandeelhoudersvoorstellen

Ook aandeelhouders mogen agendapunten indienen op een vergadering. Dit heet een aandeelhoudersvoorstel of resolutie. Aandeelhouders dienen resoluties in die betrekking hebben op corporate governance, zoals de beloning van bestuurders, of op kwesties gerelateerd aan maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen, zoals klimaatverandering, arbeidsrelaties, mensenrechten en dierenwelzijn. Rail & OV stemt voor een aandeelhoudersvoorstel als het voorstel goed uitgewerkt is en duidelijke doelstellingen bevat die het maatschappelijk verantwoord ondernemen beleid en de transparantie van een onderneming verbeteren.

Bijlage 2 Engagement

1 januari 2024 tot en met 31 maart 2024

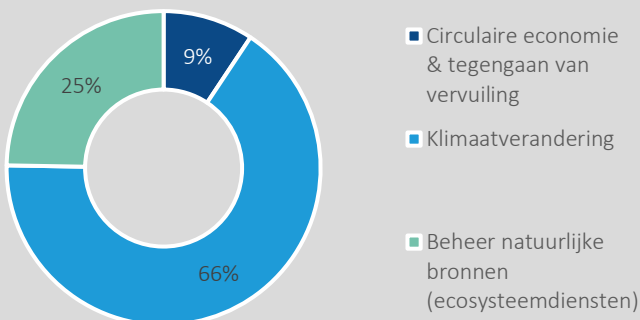
Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen gaat het fonds in gesprek met de ondernemingen in de portefeuille. Het doel van een engagementprocedure is het verbeteren van de prestaties van ondernemingen op het gebied van milieu, sociaal en goed ondernemingsbestuur (ESG). Door actief de dialoog aan te gaan, oefent het fonds ook naast de aandeelhoudersvergaderingen invloed uit op de duurzaamheidsprestaties van de onderneming.

2.1 Proactief engagement

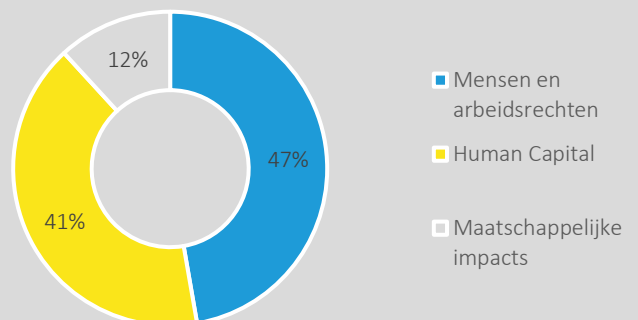
Proactieve engagement is, meer dan reactieve engagement, gericht op de toekomst van een onderneming. Bij proactieve engagement wordt uitgegaan van verschillende sector-overstijgende thema's die een potentieel risico voor ondernemingen vormen. Per thema wordt beoordeeld voor welke sectoren en ondernemingen het risico het grootst is. Proactieve engagement wordt namens het fonds door EOS at Federated Hermes (EOS) uitgevoerd.

Onderstand wordt weergegeven hoe de proactieve engagements, die zijn gevoerd in Q1 2024, zijn verdeeld naar onderwerp²:

Verdeling naar onderwerp: klimaat

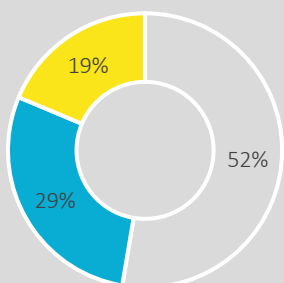

Verdeling naar onderwerp: sociaal

² De gegevens zijn gebaseerd op de portefeuille per 31 maart 2024.

Verdeling naar onderwerp: goed ondernemingsbestuur

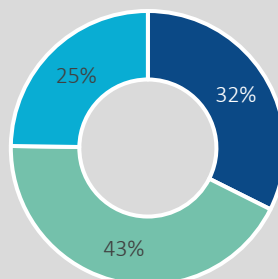

Bestuurseffectiviteit

Beloning

Bescherming en rechten van aandeelhouders

Verdeling naar onderwerp: strategie, risk & communicatie

Bedrijfsrapportage

Doel, strategie en beleid

Risicomanagement

Engagement case study – Hon Hai Precision Industry Co., Ltd.

Hon Hai Precision Industry Co., Ltd. (international bekend als Foxconn) is een Taiwanese onderneming die elektronische apparatuur en sinds een aantal jaar ook elektrische auto's produceert.

EOS voert sinds 2010 engagement met de onderneming op het gebied van menselijk kapitaal en arbeidsrechten. Sinds 2017 lopen er gesprekken die specifiek zijn gericht op controverses omtrent werkomstandigheden. Er waren berichten in de media over jonge studentmedewerkers in China waardoor de onderneming niet zou voldoen aan internationale standaarden. Het menselijk kapitaalbeleid van de onderneming was tevens onvoldoende transparant. In 2022 kwam er opnieuw berichtgeving over werkomstandigheden in de keten die niet voldoen aan internationale standaarden. EOS heeft de onderneming gevraagd om betere openbaring van audit resultaten en ondernomen acties om verbeteringen te realiseren.

Destijds was er sprake van problemen bij een specifieke fabriek in China die leidden tot protesten van de werknemers eind 2022. De onderneming heeft EOS uitgenodigd om begin 2023 een bezoek te brengen aan deze fabriek. Dit bezoek gaf EOS de gelegenheid om zelf due diligence uit te voeren.

De onderneming heeft sinds 2022 een beter beleid opgesteld ten aanzien van arbeidsrechten en menselijk kapitaal, waar duidelijke doelstellingen aan zijn verbonden. De onderneming heeft EOS op de hoogte gehouden over de manier waarop de eerdere misstanden opgelost zijn. Daarnaast werkt de onderneming aan het blijven verbeteren van de rapportages.

EOS is van mening dat de onderneming positieve stappen heeft gezet richting een meer holistische strategie ten aanzien van menselijk kapitaal. EOS blijft de voortgang in de toekomst monitoren en blijft met de onderneming in gesprek.

De case die hierboven wordt beschreven vormt de uitkomst van een langlopend engagementtraject. Vaak is in de periode voorafgaand aan het kwartaal van dit rapport deze engagementprocedure afgerond of zijn er belangrijke doelstellingen behaald waardoor het relevant is om de case hierop te nemen. De case is daarmee echter niet direct of alleen verbonden met het kwartaal van dit rapport.

2.2 Parijs Alignment proactief engagement

Strategische aandelenportefeuille (SAP)

Deze engagement wordt gevoerd met ondernemingen die onderdeel uitmaken van de interne aandelenportefeuille van Rail & OV. Het engagement is gefocust op de ondernemingen die samen verantwoordelijk zijn voor 75% van de uitstoot van deze portefeuille. De ondernemingen die nog geen klimaatbeleid hebben geformuleerd worden gevraagd of er plannen zijn om dit wel te doen. Bij ondernemingen die een klimaatbeleid hebben wordt gekeken of de daaruit voortvloeiende plannen voldoen aan de doelstellingen van het Parijs Akkoord. Op basis van de uitkomsten worden er vervolgstappen geformuleerd.

*De voortgang van één van de ondernemingen waarmee in Q2 een gesprek is gevoerd is momenteel nog niet voldoende

Naast dat er in Q1 gesprekken zijn gevoerd met twee focusondernemingen is er ook over klimaat gesproken tijdens een gesprek met een onderneming in de portefeuille. De onderneming heeft SBTi-doelstellingen om de uitstoot in 2030 te reduceren maar heeft op dit moment nog geen net zero doelstelling. Wel is de onderneming goed op weg om de uitstoot te reduceren en wordt klimaat weloverwogen in kapitaalbeslissingen.

In onderstaande tabel zijn 6 verschillende mijlpalen aangegeven met daarbij het aantal focusondernemingen dat in Q1 en vanaf het begin van de engagementprocedure tot en met nu deze mijlpalen al heeft bereikt. In de tabel is ook aangegeven welke overige ondernemingen er in Q1 zijn gesproken en wat er bij deze ondernemingen is bereikt in Q1. Om te kunnen voldoen aan het Parijs akkoord is het belangrijk dat de 16 focusondernemingen naar deze 6 mijlpalen toe werken. Door met de onderneming in gesprek te gaan en ze aan te sporen om doelstellingen te formuleren en plannen te maken kan dit bereikt worden.

	Initieel gesprek gevoerd	2030 reductie-doelstelling	2050 net zero doelstelling	Rapportage van uitstoot intensiteit	Scope 1, 2 (en 3) metingen	Actie laten zien
# ondernemingen (van de 16) in totaal	16	10	8	6	13	11

Tijdens de gesprekken met de ondernemingen wordt er gesproken over alle onderwerpen die samenhangen met de 6 mijlpalen. Omdat het voor een onderneming tijd kost om bepaalde acties te ondernemen en daarmee een nieuwe mijlpaal te bereiken is er sprake van een vertragend effect, waardoor er niet altijd in datzelfde kwartaal nog verbeteringen te zien zijn.

Engagement case study – Gildan Activewear

Gildan Activewear is een Canadese producent van katoenen t-shirts, truien en sportshirts. De producten die de onderneming produceert zijn hoofdzakelijk bestemd voor bedrukking met logo's en prints. De onderneming heeft een verticaal geïntegreerde keten, waardoor ze meer invloed hebben op de onderdelen van het productieproces.

Sinds het vorige gesprek met de onderneming zijn de SBTi-doelstellingen voor het verlagen van de uitstoot van scope 1, 2 en 3 in 2030 gevalideerd. De onderneming heeft stappen gezet in de datacollectie van de scope 3 uitstoot. Hiervoor wordt er samengewerkt met leveranciers. Veel leveranciers zijn hier ontvankelijk voor. Sinds de datacollectie aan het verbeteren is rapporteert de onderneming ook meer categorieën van scope 3. De onderneming heeft ook al stappen gezet op het gebied van biodiversiteit. Zo zijn er op enkele productielocaties biodiversiteitsassessments uitgevoerd. De volgende stap is om een robuuste strategie te ontwikkelen ten aanzien van biodiversiteit. Rail & OV blijft in gesprek met de onderneming over de voortgang ten aanzien van klimaat. Daarnaast zal biodiversiteit in de toekomst vaker als gespreksonderwerp aan bod komen.

Strategische bedrijfsobligaties (SBO)

Het Parijs-alignment engagementtraject van de interne bedrijfsobligaties portefeuille richt zich op twee aspecten:

- Klimaatbeleid: focus op ondernemingen die nog geen stappen in lijn met het Parijs-akkoord hebben gezet (volgens de The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) zijn geclassificeerd als 'Not Aligned') en onder een hoog klimaatrisico vallen. Het doel is om deze ondernemingen te stimuleren om een 2050 net-zero klimaatdoelstelling te formuleren. Dit engagement is gebaseerd op het Net Zero Investment Framework (NZIF)/The Institutional Investors Group on Climate Change (IIGCC) framework.
- Transparantie: iedere onderneming in de SBO die nog geen scope 1, 2, (3 plus intensiteit) CO₂-uitstoot rapporteert wordt gevraagd om dit te doen binnen bepaalde kaders.

Ondernemingen die
onder engagement
vallen

Engagement
vanwege

Engagement
vanwege

Engagement
vanwege

# ondernemingen		onvoldoende beleid en transparantie	onvoldoende beleid	onvoldoende transparantie
	42	5	9	28

In Q1 zijn de volgende engagements resultaten geboekt:

# ondernemingen	Initieel gesprek gevoerd	Reactie op Rail & OV engagement verzoek	Engagements met een positieve outlook	Vervolgactie geïnitieerd
	0*	1	1	0

*In Q1 2023 zijn initiële gesprekken met alle nieuwe ondernemingen die onder Parijs-engagement vallen gevoerd.

- In Q1 2024 heeft Rail & OV een engagement call gehad met een Oostenrijkse verzekeraar die geen lange-termijn doelstelling geformuleerd heeft. Dit is inmiddels veranderd en de onderneming heeft een 2050 net zero doelstelling voor zijn eigen operaties, vermogensbeheer activiteiten en verzekerde objecten. Rail & OV acht de reikwijdte van de doelstelling als 'best practice'. Rail & OV blijft deze onderneming monitoren vooral als het gaat om transparantie.
- Eind 2023 heeft het SBO Parijs engagement zijn eerste officiële mijlpaal bereikt: ondernemingen die geclassificeerd worden vanuit klimaatrisico als 'heel hoog' en 'hoog' moeten een lange-termijn net zero doelstelling hebben. 'Heel hoog' en 'hoog' ondernemingen zonder doelstellingen zijn in Q1 2024 benaderd om de reikwijdte van hun doelstelling vast te stellen. Ondernemingen die niet aan de eisen van de mijlpaal kunnen voldoen, worden uitgesloten van de Rail & OV portefeuille per Q2 2024.

Sustainalytics Net Zero Transition

Het doel van dit engagement is ondernemingen te ondersteunen om hun operaties en activiteiten in afstemming te brengen met de doelstellingen van het Akkoord van Parijs bijvoorbeeld door. Het bevorderen van netto-nul-inspanningen stelt bedrijven in staat hun broeikasgasemissies te verminderen en de toekomstige negatieve gevolgen van de klimaatverandering en de daarmee samenhangende sociaal-economische kosten te reduceren.

- In Q1 zijn er in totaal 44 ondernemingen benaderd waarvan er 14 in de portefeuille van Rail & OV zitten. Van de 44 is er met 4 ondernemingen een engagement meeting in Q1 2024 geweest.
- Van de 44 ondernemingen is er bij twee een goede vooruitgang geboekt, bij 16 ondernemingen verloopt de engagement standaard. Bij twee ondernemingen is in Q1 2024 onvoldoende vooruitgang geconstateerd.

2.3 Reactief engagement

Rail & OV voert reactief engagement als geconstateerd wordt dat een onderneming waarin wordt belegd, handelt op een manier die indruist tegen het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen van het fonds. Er zijn in dit geval sterke vermoedens dat een onderneming de minimale maatschappelijk verantwoord beleggen voorwaarden van het fonds schendt op het gebied van milieu, mensenrechten, arbeidsnormen en anti-corruptie. Over het algemeen richt Rail & OV zich bij reactieve engagements op schenden van principes verankerd in de UN Global Compact, de OESO-richtlijn en de VN Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UN Guiding Principles on Business and Human Rights, UNGPs). In bijlage 2 staat een overzicht van alle principes en hoofdstukken.

Het doel van reactieve engagement is om in eerste instantie de oorzaak en aard van de schending te onderzoeken. Tijdens dit proces worden concrete doelen gesteld om zaken te verbeteren. Deze moeten binnen een realistische termijn verwezenlijkt worden. Als een onderneming onvoldoende verbetering laat zien, kan het fonds besluiten zijn stemgedrag aan te passen, geen leningen meer te verstrekken of niet langer in de onderneming te beleggen.

In Q1 2024 zijn er geen ondernemingen als UN Global Compact, OESO-schenders en VN Principes schenders geïdentificeerd.

2.4 Collectieve dialoog over de volledige aandelenportefeuille

Rail & OV werkt ook samen met externe partijen voor het voeren van dialogen met ondernemingen. De reden voor samenwerking is dat een grote(re) groep beleggers die samen de dialoog aangaat meer invloed kan uitoefenen dan één individuele belegger. Deze collectieve dialogen dienen primair om ondernemingen te motiveren tot en te ondersteunen bij het doorvoeren van verbeteringen op gebied van ESG.

Principles of Responsible Investing (PRI)

Rail & OV werkt op dit moment internationaal met andere beleggers samen in PRI verband. De PRI brengt internationale beleggers samen om de dialoog met ondernemingen aan te gaan. De PRI stelt de thema's op en kiest welke ondernemingen worden aangesproken. Vervolgens kan iedere investeerder voor zichzelf beslissen om wel/niet te participeren. Rail & OV neemt aan deze engagements deel als de thema's aansluiten bij het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid van het fonds en de betreffende ondernemingen in de portefeuille zitten.

Op dit moment participeert het fonds in de volgende dialogen van de PRI:

Onderwerp dialoog	Startdatum	Onderwerp	Aantal ondernemingen	... waarvan in de Rail & OV portefeuille
Advance (mensenrechten en sociale kwesties)	2022 (Q1)	Sociaal	40	8
Klimaatverandering (Climate Action 100+)	2017 (dec)	Milieu	42	10
Arbeidsomstandigheden in de kledingsector (leveranciersketen)	2019 (mrt)	Sociaal	62	6

Mensenrechtenrisico's in de autonome regio Xinjiang	2020 (dec)	Sociaal	13	10
---	------------	---------	----	----

Eumedion

Voor de dialoog met Nederlandse ondernemingen werkt Rail & OV samen met Eumedion. Nederlandse pensioenfondsen spreken via het Eumedion collectief met Nederlandse ondernemingen. De meeste van deze dialogen vinden plaats op en rondom de jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen. Rail & OV treedt op als 'lead belegger' voor de Nederlandse ondernemingen Randstad en als 'supporting belegger' voor ASML. In Q1 2024 heeft Rail & OV zowel met ASML als met Randstad besproken. Vanuit Eumedion zijn er met ASML twee gesprekken gevoerd. Bij het eerste gesprek met de vertrekkende CEO, aankomende CEO en CFO is er onder andere gesproken over de bedrijfsstrategie, governance en duurzaamheid. Tijdens het tweede gesprek met een lid van de Raad van Toezicht is het aangepaste beloningsbeleid besproken. Met Randstad kwam tijdens het gesprek ter sprake het beloningsbeleid, governance, het belastingbeleid en de bedrijfsstrategie.

Bijlage 3 Veranderingen in de uitsluitingslijst

Op basis van principiële overwegingen sluit Rail & OV een aantal ondernemingen uit van investeringen. Zo worden ondernemingen die actief zijn in controversiële wapens, tabak en thermische kolen uitgesloten. Het fonds sluit ook ondernemingen uit als engagements niet succesvol binnen een redelijke periode zijn afgesloten. Vanaf Q3 2023 sluit Rail & OV ondernemingen uit die langer dan 1.5 jaar worden geïdentificeerd als UN Global Compact schenders. Dochterondernemingen van ondernemingen op de uitsluitingslijst worden uitgesloten indien redelijkerwijs verwacht mag worden dat zij eenzelfde beleid hanteren en/of betrokken zijn bij vergelijkbare activiteiten als waar het moederbedrijf voor is uitgesloten. Moederondernemingen worden automatisch uitgesloten als zij een aandeel hebben van meer dan 20% in een onderneming op de uitsluitingslijst. Dit om te voorkomen dat een onderneming bepaalde activiteiten continueert door deze onder te brengen in een dochteronderneming.

Tot slot sluit het fonds staatsobligaties van enkele landen uit. Hierbij baseert het fonds zich op de besluiten van de VN-Veiligheidsraad en eigen onderzoek. In dit eigen onderzoek worden alle landen gerangschikt op basis van scores die op de vier onderwerpen (mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anticorruptie) worden behaald die centraal staan binnen de UN Global Compact. Ook ondernemingen die voor meer dan 20% staatseigendom zijn van landen op de uitsluitingslijst worden op de uitsluitingslijst geplaatst.

De uitsluitingscriteria zijn beschikbaar op de [website](#) van Rail & OV.

Hierbij een overzicht van veranderingen op de uitsluitingslijst in Q1 2024:

Onderneming	Reden ³	Status
4iG Nyrt.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Anglo American Plc		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Anhui Military Industry Group Holding Co. Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Brookfield Renewable Partners LP		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Cameco Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
China Sunshine Paper Holdings Company Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Crescent Energy Finance LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Earthstone Energy Holdings LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Enea SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Gansu Energy Chemical Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
GS Holdings Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Guangzhou Hengyun Enterprises Holding Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Jagged Peak Energy LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst

³ Volledige legenda is beschikbaar in Bijlage 2.

Onderneming	Reden ³	Status
Jiangxi Ganneng Co., Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Jindal Steel & Power Ltd		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Kiwetinohk Energy Corp.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Lucky Cement Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Manila Electric Company		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Mongolia Energy Corporation Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PT Bumi Resources Tbk		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
PT Prima Andalan Mandiri Tbk		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Rolls-Royce Submarines Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Shenzhen Yinghe Technology Co., Ltd.		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Shree Cement Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Thungela Resources Limited		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Tuthill Corporation		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Unbridled Resources LLC		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Uniper SE		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Veolia Environnement SA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Wachovia Bank NA		Toegevoegd aan de uitsluitingslijst
Aeroteh SA		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Alcoa Corporation		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Banpu Power Public Company Limited		Verwijderd van de uitsluitingslijst
BAT Brasil		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Brookfield Business Partners LP		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Cequence Energy Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Colgate Energy Partners III LLC		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Covey Park Energy LLC		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Distinction Energy Corp.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
EDP - Energias do Brasil S.A.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Eneva S.A.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
First Union Capital II		Verwijderd van de uitsluitingslijst
First Union Corp.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Goodrich Petroleum Corp.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Hanwha Aerospace Co., Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Hanwha Corp		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Hanwha Ocean Co Ltd		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Ikwezi Mining Limited		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Inco Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst

Onderneming	Reden ³	Status
Lonestar Resources America		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Lonestar Resources US, Inc		Verwijderd van de uitsluitingslijst
MNRL Sub, Inc.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
MTN (Mauritius) Investments Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
MTN Group Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
MTN Nigeria Communications Plc		Verwijderd van de uitsluitingslijst
National Petrochemical Co		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Neptune Energy Group Ltd		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Roketsan A.S.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Scancom Plc		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Sembcorp Industries Ltd		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Souza Cruz S.A.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Standard Diversified, Inc		Verwijderd van de uitsluitingslijst
TBEA Co., Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Finance Co. BV		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Finance Co. LLC		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Finance II BV		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Finance IV BV		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Finance IV LLC		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Finance Netherlands II BV		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Finance Netherlands III BV		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Finance Netherlands IV BV		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Teva Pharmaceutical Industries Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
TORC Oil & Gas Ltd.		Verwijderd van de uitsluitingslijst
TransAlta Corporation		Verwijderd van de uitsluitingslijst
Turkish Armed Forces Foundation		Verwijderd van de uitsluitingslijst
WHA Corporation Public Company Limited		Verwijderd van de uitsluitingslijst
YTL Corporation Berhad		Verwijderd van de uitsluitingslijst

Controversiële wapens

Schaliegas

Niet succesvolle engagementprocedures

Tabakproducenten

Teerzandolie

Staatsondernemingen

Steenkool sector

Arctisch boren

Landen

UNGC schenders

Bijlage 4 Ondernemingen waarmee engagementprocedures worden gevoerd door EOS en Sustanalytics

Q1 2024 engagementprocedures (stand van Rail & OV portefeuille per 31 maart 2024):

Onderneming	Onderwerp van engagementprocedures
3M Co	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
ABB Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Risicomanagement
Abbott Laboratories	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Maatschappelijke impacts
ABN AMRO Bank NV	Klimaatverandering, Beloning
ACS Actividades de Construccion y Servicios SA	Human Capital Management
Adani Ports & Special Economic Zone Ltd	Bestuurseffectiviteit
adidas AG	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Adobe Inc	Bestuurseffectiviteit, Bedrijfsrapportage, Beloning, Human Capital Management
Agilent Technologies Inc	Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
AIA Group Ltd	Bestuurseffectiviteit, Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Air Liquide SA	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management
Alibaba Group Holding Ltd	Klimaatverandering, Bedrijfsrapportage, Mensen en arbeidsrechten , Bescherming en rechten van aandeelhouders, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Amazon.com Inc	Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
American Express Co	Beloning, Human Capital Management, Risicomanagement
Analog Devices Inc	Beloning
ANTA Sports Products Ltd	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Bedrijfsrapportage, Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Ardagh Group SA	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Asahi Group Holdings Ltd	Bestuurseffectiviteit, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
ASML Holding NV	Human Capital Management
AssuredPartners Inc	Klimaatverandering, Bescherming en rechten van aandeelhouders
AstraZeneca PLC	Bestuurseffectiviteit, Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Doel, strategie en beleid, Maatschappelijke impacts
Atkore Inc	Beloning
AXA SA	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Ball Corp	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
Banco de Chile	Bestuurseffectiviteit
Banco Santander SA	Klimaatverandering, Beloning, Doel, strategie en beleid, Risicomanagement
Bank of America Corp	Beloning
Bank of New York Mellon Corp/The	Beloning, Human Capital Management
Bank of Nova Scotia/The	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
Barclays PLC	Klimaatverandering
Barratt Developments PLC	Human Capital Management
Bayer AG	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Maatschappelijke impacts
Bayerische Motoren Werke AG (BMW)	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
BE Semiconductor Industries NV	Human Capital Management
Beijing Enterprises Holdings Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Bescherming en rechten van aandeelhouders

Bharti Airtel Ltd	Beloning
Booking Holdings Inc	Mensen en arbeidsrechten
BP PLC	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Canadian National Railway Co	Klimaatverandering
Carrefour SA	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Cemex SAB de CV	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
Centene Corp	Bedrijfsrapportage, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Chart Industries Inc	Human Capital Management
China Overseas Property Holdings Ltd	Bestuurseffectiviteit
Cie de Saint-Gobain	Klimaatverandering
Cintas Corp	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling, Mensen en arbeidsrechten, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Citigroup Inc	Klimaatverandering, Beloning, Maatschappelijke impacts
Clicks Group Ltd	Beloning
Coca-Cola Co/The	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten, Maatschappelijke impacts
Community Health Systems Inc	Bestuurseffectiviteit, Bedrijfsrapportage
Compass Group PLC	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beloning
Costco Wholesale Corp	Bestuurseffectiviteit, Beloning, Mensen en arbeidsrechten, Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Credicorp Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten, Human Capital Management
Credit Agricole SA	Beloning
CRH PLC	Klimaatverandering
Croda International PLC	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling, Klimaatverandering, Beloning
CVS Health Corp	Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Danaher Corp	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Danone SA	Klimaatverandering, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Danske Bank A/S	Klimaatverandering, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Doel, strategie en beleid, Maatschappelijke impacts
DBS Group Holdings Ltd	Bestuurseffectiviteit, Mensen en arbeidsrechten, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Deutsche Telekom AG	Bestuurseffectiviteit
Domino's Pizza Inc	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
DSV A/S	Bestuurseffectiviteit, Beloning
Duke Energy Corp	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
DuPont de Nemours Inc	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling
Ecopetrol SA	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering
Enel SpA	Klimaatverandering, Bedrijfsrapportage, Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Engie SA	Klimaatverandering
EnLink Midstream LLC	Klimaatverandering, Bedrijfsrapportage
Epiroc AB	Human Capital Management
Equitrans Midstream Corp	Klimaatverandering
Eurofins Scientific SE	Maatschappelijke impacts
Eversource Energy	Klimaatverandering
Experian PLC	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Exxon Mobil Corp	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Maatschappelijke impacts
Ford Motor Co	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten, Human Capital Management
Fortune Brands Home & Security Inc	Human Capital Management
Fuyao Glass Industry Group Co Ltd	Bestuurseffectiviteit
Geberit AG	Bestuurseffectiviteit
Geely Automobile Holdings Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten, Bescherming en rechten van aandeelhouders
General Mills Inc	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
General Motors Co	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten, Maatschappelijke impacts
Gildan Activewear Inc	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beloning
Goldman Sachs Group Inc/The	Klimaatverandering, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Risicomanagement, Maatschappelijke impacts
Grifols SA	Bestuurseffectiviteit, Beloning
Grupo Financiero Banorte SAB de CV	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Doel, strategie en beleid
GSK PLC	Beloning, Mensen en arbeidsrechten
H & M Hennes & Mauritz AB	Mensen en arbeidsrechten

Hansol Chemical Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Hero MotoCorp Ltd	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
Hewlett Packard Enterprise Co	Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Hitachi Ltd	Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Home Depot Inc/The	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Hon Hai Precision Industry Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
Honda Motor Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Risicomanagement
Hormel Foods Corp	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
HSBC Holdings PLC	Klimaatverandering
Huhtamaki OYJ	Beloning, Human Capital Management
Hyundai Engineering & Construction Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Hyundai Mobis Co Ltd	Klimaatverandering
Hyundai Motor Co	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Bescherming en rechten van aandeelhouders
Hyundai Steel Co	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Human Capital Management
Iberdrola SA	Bedrijfsrapportage, Beloning
ICICI Bank Ltd	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
IDEXX Laboratories Inc	Klimaatverandering, Human Capital Management
iHeartCommunications Inc	Human Capital Management
Industria de Diseno Textil SA	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Industrial & Commercial Bank of China Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
ING Groep NV	Klimaatverandering
International Business Machines Corp	Mensen en arbeidsrechten
Intesa Sanpaolo SpA	Klimaatverandering
Intuit Inc	Human Capital Management
JBS SA	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Maatschappelijke impacts
JD.com Inc	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Bescherming en rechten van aandeelhouders
Johnson & Johnson	Bedrijfsrapportage, Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
JPMorgan Chase & Co	Klimaatverandering, Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Maatschappelijke impacts
KB Financial Group Inc	Bescherming en rechten van aandeelhouders, Maatschappelijke impacts
Kellogg Co	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Kimberly-Clark Corp	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Kinder Morgan Inc	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beloning
Koninklijke Ahold Delhaize NV	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Maatschappelijke impacts
Korea Shipbuilding & Offshore Engineering Co Ltd	Beloning, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Kunlun Energy Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering
LG Chem Ltd	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
LG Display Co Ltd	Bescherming en rechten van aandeelhouders
Linde PLC	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management
Localiza Rent a Car SA	Klimaatverandering
Marathon Petroleum Corp	Klimaatverandering
Maruti Suzuki India Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering
Mastercard Inc	Bestuurseffectiviteit, Human Capital Management
McDonald's Corp	Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Mercedes-Benz Group AG	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Merck & Co Inc	Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Meta Platforms Inc	Bedrijfsrapportage, Mensen en arbeidsrechten , Bescherming en rechten van aandeelhouders
Microsoft Corp	Mensen en arbeidsrechten , Maatschappelijke impacts
Mitsubishi Corp	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Mitsubishi UFJ Financial Group Inc	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Bedrijfsrapportage, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Mizuho Financial Group Inc	Klimaatverandering
Mondelez International Inc	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)

Nabors Industries Ltd	Klimaatverandering
National Grid PLC	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering
Nestle SA	Bestuurseffectiviteit, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Netflix Inc	Bestuurseffectiviteit, Beloning, Maatschappelijke impacts
NIKE Inc	Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Nordea Bank Abp	Klimaatverandering, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Novartis AG	Beloning, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Novo Nordisk A/S	Human Capital Management
NVIDIA Corp	Human Capital Management
Orsted AS	Beloning
Panasonic Holdings Corp	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Bescherming en rechten van aandeelhouders
PepsiCo Inc	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Maatschappelijke impacts
Petroleo Brasileiro SA	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering
Pfizer Inc	Bestuurseffectiviteit, Mensen en arbeidsrechten , Bescherming en rechten van aandeelhouders, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Maatschappelijke impacts
Phillips 66	Klimaatverandering
Ping An Insurance Group Co of China Ltd	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
Pirelli & C SpA	Human Capital Management
POSCO Holdings Inc	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Risicomanagement
Power Grid Corp of India Ltd	Bestuurseffectiviteit
Prudential PLC	Klimaatverandering
Prysmian SpA	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Risicomanagement
RELX PLC	Beloning, Human Capital Management
Renault SA	Klimaatverandering
Rentokil Initial PLC	Klimaatverandering, Human Capital Management
Repsol SA	Klimaatverandering
Republic Services Inc	Human Capital Management
Richter Gedeon Nyrt	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Royal Bank of Canada	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Samsonite International SA	Human Capital Management
Samsung C&T Corp	Bescherming en rechten van aandeelhouders
Samsung Electronics Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Doel, strategie en beleid, Maatschappelijke impacts
Samsung Fire & Marine Insurance Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Doel, strategie en beleid
Samvardhana Motherson International Ltd	Bestuurseffectiviteit, Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
Sanofi	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Scentre Group	Beloning
Schaeffler AG	Bescherming en rechten van aandeelhouders
Schneider Electric SE	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Risicomanagement
Seagate Technology Holdings PLC	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
ServiceNow Inc	Mensen en arbeidsrechten
Shinhan Financial Group Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Maatschappelijke impacts
Siemens AG	Klimaatverandering, Beloning
Siemens Energy AG	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beloning, Risicomanagement
Sika AG	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management
Societe Generale SA	Klimaatverandering, Beloning
Sony Group Corp	Bestuurseffectiviteit, Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten), Risicomanagement
Standard Chartered PLC	Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Doel, strategie en beleid
Starbucks Corp	Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
Stellantis NV	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Bedrijfsrapportage, Beloning, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
STERIS PLC	Circulaire economie & tegengaan van vervuiling , Bedrijfsrapportage, Human Capital Management
Stora Enso OYJ	Bestuurseffectiviteit, Beloning
Sumitomo Corp	Klimaatverandering
Sumitomo Mitsui Financial Group Inc	Klimaatverandering, Bescherming en rechten van aandeelhouders

Svenska Handelsbanken AB	Bestuurseffectiviteit
Swiss Life Holding AG	Human Capital Management
Swiss Re AG	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Synopsys Inc	Human Capital Management
Telefonica SA	Bestuurseffectiviteit, Beloning, Human Capital Management
Tencent Holdings Ltd	Bestuurseffectiviteit, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Tenet Healthcare Corp	Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Tesco PLC	Klimaatverandering, Beloning, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Tesla Inc	Bedrijfsrapportage, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
Thermo Fisher Scientific Inc	Bedrijfsrapportage, Human Capital Management, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Toro Co/The	Bestuurseffectiviteit, Beloning
Toronto-Dominion Bank/The	Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten
Toyota Motor Corp	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management, Doel, strategie en beleid, Risicomanagement, Maatschappelijke impacts
Trane Technologies plc	Human Capital Management
Uber Technologies Inc	Human Capital Management
UBS Group AG	Klimaatverandering, Doel, strategie en beleid
UGI Corp	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Beloning
UniCredit SpA	Bestuurseffectiviteit, Bedrijfsrapportage, Beloning, Mensen en arbeidsrechten
UnitedHealth Group Inc	Bestuurseffectiviteit, Bedrijfsrapportage, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
Valeo SE	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Bedrijfsrapportage, Beloning, Human Capital Management
Valero Energy Corp	Klimaatverandering
Veolia Environnement SA	Bescherming en rechten van aandeelhouders
Verisk Analytics Inc	Klimaatverandering, Human Capital Management, Bescherming en rechten van aandeelhouders
Vinci SA	Klimaatverandering, Beloning, Human Capital Management, Maatschappelijke impacts
Visa Inc	Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Vodafone Group PLC	Klimaatverandering, Doel, strategie en beleid, Risicomanagement
Volkswagen AG	Klimaatverandering, Beloning, Mensen en arbeidsrechten
Volvo AB	Bestuurseffectiviteit
Warehouses De Pauw CVA	Human Capital Management
Waste Management Inc	Doel, strategie en beleid
WEG SA	Bestuurseffectiviteit, Klimaatverandering, Mensen en arbeidsrechten , Human Capital Management
Xylem Inc/NY	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Yakult Honsha Co Ltd	Bestuurseffectiviteit, Mensen en arbeidsrechten , Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Yum! Brands Inc	Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)
Zoetis Inc	Klimaatverandering, Beloning, Beheer natuurlijke bronnen (ecosysteemdiensten)

Bijlage 5 Afkortingen- en begrippenlijst

Begrip	Uitleg begrip
Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA)	(Beursgenoteerde) ondernemingen hebben onder meer de verplichting minstens eenmaal per jaar een Algemene Vergadering van Aandeelhouders te organiseren. Aandeelhouders kunnen door het aan hun aandelenbezit verbonden stemrecht tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders invloed uitoefenen.
Aandeelhouder	Als aandeelhouder is men eigenaar van aandelen en daardoor mede-eigenaar van de uitgevende onderneming. Door het aan een aandeel verbonden stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen tijdens een Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Beloning	Financiële toekenningen, niet-financiële toekenningen en/of andere zaken van economische waarde in ruil voor het geleverde werk en/of diensten. Indien er op beloningen gestemd wordt gaat dit bijvoorbeeld over (i) het goedkeuren van het beloningsplan voor uitvoerende bestuurders, (ii) het goedkeuren van het beloningsplan voor de Raad van Commissarissen;
Bestuur gerelateerd	Zaken omtrent de samenstelling van het bestuur, zoals bijvoorbeeld de benoeming van bestuurders, de onafhankelijkheid van bestuurders, neventaken van bestuurders, etc.
Corporate governance	Het overkoepelende thema van goed ondernemingsbestuur. Onder andere bestuursgerelateerde zaken (onafhankelijkheid van bestuurders), beloningsbeleid, auditstructuur, etc. vallen onder dit overkoepelende begrip.
ESG	ESG-criteria zijn criteria op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur. ESG-integratie is het integreren van ESG-criteria in de beleggingsprocessen.
Fusies en overnames	Ondernemingen veranderen zo nu en dan hun organisatiestructuur. Dit kan door te reorganiseren, door met een andere onderneming te fuseren of een andere ondernemingen volledig over te nemen. Aandeelhouders hebben inspraak in dit soort beslissingen.
Jaarrekening en audit	Een onderneming legt over het algemeen zijn jaarrekening en accountantsverslag ter informatie en goedkeuring voor aan de aandeelhouders. Ook kan een aandeelhouder inspraak krijgen in de aanstelling/ verlenging van een externe accountant en vergoeding van accountant;
Kapitalisatie van de onderneming	De waarde van het aandelenkapitaal van een ondernemingen. Aandeelhouders krijgen vaak inspraak in de uitgifte van nieuwe aandelen of de inkoop van eigen aandelen.
Managementvoorstellen	Door het bestuur ingediende stempunten op de aandeelhoudersvergadering.
MVB	Maatschappelijk verantwoord beleggen. Een manier van beleggen waarin ESG-criteria worden meegenomen.
OESO	De OESO-richtlijnen bieden handvatten voor bedrijven om met kwesties om te gaan zoals ketenverantwoordelijkheid, mensenrechten, kinderarbeid, milieu en corruptie.
OESO hoofdstuk 1	Begrippen en uitgangspunten
OESO hoofdstuk 2	Algemene beginselen voor bedrijfsbeleid
OESO hoofdstuk 3	Informatieverstrekking
OESO hoofdstuk 4	Mensenrechten
OESO hoofdstuk 5	Werkgelegenheid en arbeidsverhoudingen
OESO hoofdstuk 6	Milieu
OESO hoofdstuk 7	Bestrijding van corruptie, omkopingsverzoeken, en afpersing
OESO hoofdstuk 8	Consumentenbelangen
OESO hoofdstuk 9	Wetenschap en technologie
OESO hoofdstuk 10	Mededinging
OESO hoofdstuk 11	Belastingen

Begrip	Uitleg begrip
Principles for Responsible Investment (PRI)	De Principes voor Verantwoord Beleggen (PRI) van de Verenigde Naties zijn een raamwerk voor institutionele beleggers. Met deze in april 2006 gelanceerde principes zorgen ze voor de integratie van zaken die betrekking hebben op het milieu, de samenleving en goed ondernemingsbestuur in het beleggingsbeleid. Meer informatie is te vinden op www.unpri.org .
SDG 1	Geen armoede
SDG 2	Geen honger
SDG 3	Goede gezondheid en welzijn
SDG 4	Kwaliteitsonderwijs
SDG 5	Gendergelijkheid
SDG 6	Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen
SDG 7	Betaalbare en duurzame energie
SDG 8	Waardig werk en economische groei
SDG 9	Veilige infrastructuur, duurzame industrialisering en stimulering van innovatie
SDG 10	Ongelijkheid verminderen
SDG 11	Duurzame steden en gemeenschappen
SDG 12	Verantwoorde consumptie en productie
SDG 13	Klimaatverandering aanpakken
SDG 14	Beschermen en duurzaam gebruik van de oceanen en zeeën
SDG 15	Leven op het land beschermen
SDG 16	Vrede, veiligheid en rechtvaardigheid
SDG 17	Partnerschap om doelstellingen te bereiken
Stakeholders	Stakeholders zijn de personen of organisaties die een belang hebben in een organisatie, van welke aard dan ook. Zij staan in wisselwerking met haar werkzaamheden, hebben deel aan haar bedrijfsresultaten, beïnvloeden haar prestatie of beoordelen haar economische, sociale en milieu-invloed.
Stemrecht	Aandelenbezit geeft de aandeelhouder stemrecht tijdens de (verplichte) jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Door middel van stemrecht kan een aandeelhouder invloed uitoefenen op het beleid van de onderneming.
UN Global Compact (UNGC)	De UN Global Compact is een oproep aan ondernemingen om hun strategieën en activiteiten op één lijn te brengen met 10 principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsvoorwaarden, milieu en anticorruptie. Meer informatie is beschikbaar op https://gc.netherlands.nl/
UNGC principe 1	Bedrijven moeten de internationale mensenrechten steunen en respecteren
UNGC principe 2	Bedrijven zorgen ervoor dat zij niet medeplichtig zijn aan schendingen van mensenrechten
UNGC principe 3	Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te steunen
UNGC principe 4	Bedrijven dienen zich inspannend voor de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid
UNGC principe 5	Bedrijven handhaven de eliminatie van alle vormen van dwangarbeid
UNGC principe 6	Bedrijven handhaven de afschaffing van kinderarbeid
UNGC principe 7	Bedrijven handhaven de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroepen
UNGC principe 8	Bedrijven dienen een preventieve aanpak van milieuvraagstukken te ondersteunen
UNGC principe 9	Bedrijven dienen initiatieven te ondernemen om een grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen
UNGC principe 10	Bedrijven dienen de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren
Verenigde Naties Principes voor Bedrijfsleven en Mensenrechten (UNGP) Principes	Dit zijn internationale MVO-richtlijnen die duidelijk maken wat de rol van staten is en welke verantwoordelijkheid het bedrijfsleven heeft in relatie tot mensenrechten. De UNGP's zijn een aanvulling op de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en andere mensenrechtenstandaarden.
UNGP principe 1	Overheden dienen de mensenrechten te beschermen
UNGP principe 2	Overheden dienen duidelijk te maken dat ze van bedrijven verwachten dat zij de mensenrechten respecteren

Begrip	Uitleg begrip
UNGP principe 3	Overheden hebben een verantwoordelijkheid om de mensenrechten te beschermen door middel van het handhaven van wetten en opstellen van richtlijnen
UNGP principe 4	Overheden dienen aanvullende stappen te ondernemen om de mensenrechten te beschermen binnen staatsondernemingen
UNGP principe 5	Overheden dienen voldoende inzicht te hebben in de bescherming van mensenrechten bij het aangaan van internationale relaties
UNGP principe 6	Overheden dienen het respect voor mensenrechten te promoten bij ondernemingen met wie ze handelen
UNGP principe 7	Overheden dienen maatregelen te treffen om te voorkomen dat ondernemingen in conflictgebieden zich schuldig maken aan het schenden van mensenrechten
UNGP principe 8	Overheden dienen ervoor te zorgen dat onderliggende instanties over voldoende bewustzijn en kennis beschikken om het respect voor mensenrechten te waarborgen
UNGP principe 9	Overheden dienen voldoende beleidsruimte te creëren bij het aangaan van overeenkomsten om mensenrechten te kunnen beschermen
UNGP principe 10	Overheden dienen het respecteren van mensenrechten te waarborgen bij multilaterale instellingen
UNGP principe 11	Ondernemingen dienen de mensenrechten te respecteren
UNGP principe 12	De verantwoordelijkheid om mensenrechten te respecteren is gebaseerd op de omschrijving van mensenrechten zoals opgenomen Internationaal erkende verdragen
UNGP principe 13	Ondernemingen dienen een directie of indirect bijdrage aan het schenden van mensenrechten te voorkomen
UNGP principe 14	Het respecteren van mensenrechten door ondernemingen is onafhankelijk van de grootte of het type onderneming
UNGP principe 15	Ondernemingen dienen processen en beleid te hebben opgesteld om de mensenrechten te beschermen
UNGP principe 16	Ondernemingen dienen het beleid om mensenrechten te beschermen te onderbouwen met een beleidscommitment
UNGP principe 17	Ondernemingen dienen due diligence te voeren op het gebied van mensenrechten
UNGP principe 18	Ondernemingen dienen een risicoanalyse uit te voeren ten aanzien van een mogelijke schending van mensenrechten
UNGP principe 19	Ondernemingen dienen de uitkomsten van de risicoanalyse te integreren in de bedrijfsvoering
UNGP principe 20	Ondernemingen dienen de effectiviteit van hun processen vast te stellen
UNGP principe 21	Ondernemingen dienen bereid te zijn te rapporteren over schendingen van mensenrechten
UNGP principe 22	Ondernemingen die betrokken zijn bij het schenden van mensenrechten dienen bij te dragen aan het herstel
UNGP principe 23	Ondernemingen dienen te voldoen aan wetten en regelgevingen
UNGP principe 24	Ondernemingen dienen prioriteit te geven aan ernstige mensenrechtenschendingen
UNGP principe 25	Overheden dienen ervoor te zorgen dat de getroffen van het schenden van mensenrechten worden gecompenseerd.
UNGP principe 26	Overheden dienen de effectiviteit van wetten en regelgeving t.a.v. mensenrechten te waarborgen
UNGP principe 27	Overheden dienen gerechtelijke en niet-gerechtelijke mechanismen beschikbaar te stellen voor het verhelpen van de schending van mensenrechten
UNGP principe 28	Overheden dienen de beschikbaarheid van niet-gerechtelijke mechanismen te waarborgen
UNGP principe 29	Ondernemingen dienen klachten snel te kunnen aanpakken
UNGP principe 30	Industrie brede klachtenmechanismen moeten worden gefaciliteerd ten aanzien van gezamenlijke mensenrechten initiatieven
UNGP principe 31	Overheden dienen de effectiviteit van hun mechanisme te waarborgen

Begrip	Uitleg begrip
Uitsluiting (in relatie tot verantwoord beleggen)	Uitsluiting betekent dat in bepaalde ondernemingen niet wordt geïnvesteerd. Bijvoorbeeld het uitsluiten van beleggingen in ondernemingen die producten maken die het fonds als controversieel beschouwt.
	Controversiële wapens
	Tabaksproducenten
	Steenkool sector
	Schaliegas
	Teerzandolie
	Arctisch boren
	Niet succesvolle engagementprocedures
	Staatsondernemingen
	Landen
	UNGC Schenders